

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Adoratione Eucharistiæ

Boileau, Jacques

Viennæ, 1743

Cap. X. Argumentum invictissimum adorationis Eucharistiæ ex S.
Augustino, Episcopo Hipponensi, assumptum, defuncto anno Christi
CCCCXXX. 28. Augusti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49201](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49201)

mini cui nomen erat Origeni, scripta: ἀδιώατον ἄλλως σωθῆναι τὸν πιστὸν, καὶ ἄφεσιν πλημμελημάτων λαβεῖν, καὶ βασιλείας ἐπουραλίας τυχεῖν, εἰ μὴ μεταλάβοι μετὰ φόβου, καὶ πόθου, τῶν μυστικῶν καὶ ἀχραντῶν σώματος τε, καὶ αἵματος χριστοῦ τοῦ Θεοῦ. *Impossibile est fidelem salvari, remissionem delictorum accipere, & regnum caeleste habere, nisi recipiat cum timore & amore, mystica & incontaminata corpus & sanguinem Christi Dei.* Ex nullo enim cultu magis intelligitur adoratio, quam ex amore & charitate: ut ex Patribus Græcis, & S. Augustino supra ostendimus capite II.

CAPUT X.

Argumentum invictissimum adorationis Eucharistiae ex S. Augustino, Episcopo Hipponensi, assumptum, defuncto anno Christi ccccxxx. xxviii. Augusti.

BEne ac sapienter exposito supra S. Ambrosii testimonio, incredibile videretur, S. Augustinum in con-

trariam ivisse sententiam: cujus mentem faciliter perspectam ex multis sancti Doctoris locis habebimus.

I. Hæc verba legimus Epistola CXL. sive CCCCXX. ante editionem novam Benedictinorum Monachorum, quam scripsit ad Honoratum, ut ad multas quæstiones sibi propositas responderet, capite 24. numero 61. *Vota sua sacrificium vult intelligi corporis sui, quod est fidelium Sacramentum. Ideo cum dixisset, Vota mea reddam coram timentibus eum; continuo subjunxit, Edent pauperes, & saturabuntur pane, qui de cælo descendit, qui ei coherentes, & ejus pacem, dilectionemque servantes, imitantur ejus humilitatem: ideo pauperes in hac paupertate & saturitate præcipue Apostoli claruerunt.* At vero cum ex mente S. Augustini, verus Dei cultus in amore & charitate consistat: *Hoc colitur, quod diligitur.* in Psal. 77. *Et quis est Dei cultus, nisi amor ejus?* Lib. XII. de Trinitate, cap. 4. & hic coherentiam pani vitæ, & ejus pacem ac dilectionem commendat; dubitandi locus non relinquitur, quin
Eucha-

Eucharistiam summo ac divino cultu adorandum reputaverit.

II. Hanc veritatem continenti sermone ejusdem Epist. cap. 27. comprobabat, explicans abundanter hæc verba Psalmi 21. *Edent pauperes, & saturabuntur; Manducaverunt & adoraverunt omnes divites terræ.* Ait enim: *Et ipsi quippe adducti sunt ad mensam Christi, & accipient de corpore & sanguine ejus: sed adorant tantum, non etiam saturantur, quoniam non imitantur.* Nemini enim homini, qui de potestate mentis non excefferit, dubium subolere potest ex tam conceptis verbis, quin divites & pauperes æquabiliter corpus & sanguinem Christi in sacra mensa sibi propinatum adorent: imposito discrimine solo, quod eo pauperes saturentur; divites vero adorent tantum, non etiam saturentur, quia non imitantur. Explicationem mentis continuo sermone paulo inferius amplificat. *Sed fama celsitudinis ejus excitati a mortuis, & gloria nominis ejus in Ecclesia usquequaque diffusa permoti, & ipsi ad mensam veniunt, manducant,*

ducant, & adorant; non tamen saturantur, quia non esuriunt & sitiunt justitiam.

III. Denique S. Augustinus omnem de hac causa redintegratam litem dirimit, magistri Ambrosii vestigia ingeminans, dum ejus explicationem adoptat in hæc verba: *Adorate scabellum pedum ejus.* Enarrat. in Psalmum 98. pag. 452. litt. C. D. Constituto enim dogmate, quo ex Scriptura intelligimus, solum Deum esse adorandum, *Cum dicat aperte Scriptura, Dominum Deum tuum adorabis, & ipsam terram esse scabellum pedum Dei. Quæro quid sit scabellum pedum ejus; & dicit mihi Scriptura, Terra scabellum pedum meorum.* Hac arte duas, Dei scilicet & terræ, adorationes conciliat, & in unam redigit, utramque in Christum ex divina, & humana natura compactum in Eucharistia revera existentem transferens. *Fluctuans, inquit, convertito me ad Christum, quia ipsum quæro hic; & invenio, quomodo sine impietate adoretur terra, sine impietate adoretur scabellum pedum ejus. Suscepit enim de terra terram, quia caro de terra*

terra

terra est, & de carne Mariæ carnem accepit; & quia in ipsa carne hic ambulavit, & ipsam carnem nobis manducandam ad salutem dedit: (nemo autem illam carnem manducat, nisi prius adoraverit) inventum est, quomodo adoretur tale scabellum pedum Domini, & non solum non peccemus adorando, sed peccemus non adorando.

At inquit pag. 70. Minister superstitionis Calvinianæ, Author anonymus Responsionis ad Librum vernaculo sermone scriptum, sub titulo Officii sanctissimi Sacramenti, publici juris factum Parisiis sumptibus Petri Parvi, anno Domini MDCLIX. Non dicit Augustinus, adorandam esse carnem Christi in Eucharistia; & etiam si diceret, consecutus sententiam S. Ambrosii, quid inde colligi posset?

Quid ergo sibi vult Augustinus, dum ait: *Nemo autem illam carnem manducat, nisi prius adoraverit?* Caro enim Christi, quæ manducatur, numquid non in Eucharistia sumitur? Insuper quæ potest dissimilitudo inveniri inter
 verba

verba S. Ambrosii, & verba S. Augustini? Quæ cum ita sint, consecutione manifesta colligitur, 1. adorandum esse Christum in Eucharistia: 2. eundem in ea revera existere, & de hac veritate S. Ambrosium, & S. Augustinum non dubitasse: quippe cum ex Christi præsentia & existentia, ubicumque sit, summa & divina adoratio ad normam directâ ratiocinatione consequatur.

„ At, inquit Minister, eadem consequentia colligetur faciliter ex baptismo: non enim dubitandum est, antiquos catechumenos adorasse Christum, dum tangebantur.

Sed cum S. Ambrosius & S. Augustinus non dicant in baptismatis receptione manducari carnem Christi, sicut in Eucharistiæ communionem: *Et quia in ipsa carne hic ambulavit, & ipsam carnem nobis manducandam ad salutem dedit; supervacaneum & incogitabile videbitur semper homini mentis compoti, ejusmodi conclusionem ex baptismo colligere,*

At

EUCCHARISTIÆ. LIBER I. 61

At instat Minister: Non in eo re-
prehendimus Ecclesiam Romanam,
quod Christi carnem adoret extra
Sacramenta, vel intra; sed quod ado-
ret id, quod Christus neutiquam est.

Sed obfirmato pectore respondent
omnes Ecclesiæ Romanæ defensores &
patroni, nec necesse, nec opus esse,
præter Christum Dominum quicquam
in Sacramento adorare, & grande pec-
catum committi, si non adoretur. *In-
ventum est quemadmodum adoretur tale sca-
bellum pedum Domini, & non solum non pec-
cemus adorando, sed peccemus non adoran-
do.* Incogitabile est, dixisse aut credi-
disse Ecclesiam, adorandum esse panem
aut vinum, quæ panem & vinum in
Eucharistia numquam credidit perma-
nere; species etiam visibiles numquam
existimavit per se adoratione dignas.

At inquit Edmundus Albertinus,
Libro II. de Eucharistia, pag. 432. edit.
Daventriensis: Josephus (a) *ἡγορεύθη*
σιν templis tribuit, sive adorationem.
Et post Josephum Clerus Ecclesiæ
Apa-

(a) *Lib. 13. Antiquit. c. 5. & 6.*

„ Apameensis; (a) Constantius (b) *προσκυνητὸν νόμον* appellat, Isidorus Pelu-
 „ siota (c) *προσκυνητὸν* Salvatoris se-
 „ pulchrum, Leo II. (d) Romam, thro-
 „ num apostolicum *προσκυνητὸν*; Justi-
 „ nianus (e) denique baptismum, al-
 „ terum religionis Christianæ sacra-
 „ mentum, *προσκυνητὸν* indigitat. Adeo-
 „ que mirandum non esse existimat,
 „ quosdam Patres aliquo sensu Eucha-
 „ ristiam adorandam reputasse; quippe
 „ cum ejusmodi adorationis species,
 „ quædam sit veneratio ac respectus,
 „ quem rebus sacris debitum esse infi-
 „ ciari nemo potest.

Sed cum S. Ambrosius & S. Augu-
 stinus de adoratione Eucharistiæ men-
 tionem faciunt, luce meridiana clarius
 patet, eos ejusmodi adorationem of-
 ficiosam rebus creatis sæpe relatam
 non spectare, sed religiosam & soli
 Deo debitam. Integra enim eorum
 ratiocinatio eo devolvitur, ut ado-
 rationem scabelli pedum Dei, in
 ipsam-

(a) *In Concil. VI. tom. IV. pag. 107.* (b) *Apud S. Athanasium de Synod. Arimin. & Seleuciensi.* (c) *Lib. 4. Epist. 27.*
 (d) *Concil. sub Menna act. 5.* (e) *Novell. 6.*

EUCCHARISTIÆ. LIBER I. 63

ipsammet Dei adorationem transfe-
 rant; adeoque carnem Christi in Eu-
 charistia esitatum, propter unionem
 & intimam conjunctionem cum Divi-
 nitate, pari cultu & adoratione cum
 Deo ipso colendam esse demonstrant.
 Quæ cum ita sint, nihil magis a rectæ
 rationis & sensus communis institutis
 alienum esse potest, quam sibi fingere
 ejusmodi Patres non sibi persuasisse,
 revera proprium ac verum Christi cor-
 pus & sanguinem in Sacramento Eu-
 charistiæ existere. Enimvero si men-
 tem suam ad rationes Protestantium
 adjunxissent, nihil facilius erat ad ex-
 plicandas Scripturas, & hæc effata,
 quæ specie quadam contraria videban-
 tur, concilianda; *Dominum Deum tuum*
adorabis. & *Adorate scabellum pedum ejus.*
 quam duplex genus adorationis con-
 stituere; unum officiosum, quod crea-
 turis competit, & alterum religiosum,
 quod soli Deo. Sed econtra utram-
 que adorationem nullatenus inter se
 differre ostendunt, & in unam eandem-
 que solius Dei adorationem recidere
 do-

do-

docent, & conceptis verbis demonstrant. Enimvero ut probent adorationem scabelli pedum Domini, ad Incarnationis & Eucharistiæ mysteria confugiunt; & bene constituta unione carnis cum Divinitate in Incarnatione, ac ejusdem comestione in Eucharistia, palam & aperte colligunt, eandem adorationem, quæ his verbis Scripturæ, *Dominum Deum tuum adorabis, soli Deo debetur*; his etiam aliis, scabello pedum ejus præscribi: *Adorate scabellum pedum ejus.* Quamobrem ait S. Augustinus: *Et quia in ipsa carne hic ambulavit, & ipsam carnem nobis manducandam ad salutem dedit: (nemo autem illam carnem manducat, nisi prius adoraverit) inventum est, quomodo adoretur tale scabellum pedum Domini, & non solum non peccemus adorando, sed peccemus non adorando.*

